

Zaandammer Fred Boom vaart al vijftig jaar niet meer, maar is nog elke dag op zee. 'Ik vaar nu op linnen'

Fred Boom in zijn atelier. 'Tijdens corona heb ik nóg meer zitten schilderen.' © Foto José Pietens

Varen doet Fred Boom (1938) al vijftig jaar niet meer, maar hij is nog steeds elke dag op zee. „Ik vaar nu op linnen”, zegt de maritiem schilder uit Zaandam. Hij presenteert zijn nieuwe boek 'Tijd op zee' tijdens een maritiem weekend – 5 en 6 november - in het Zaanse Museum.

Wie eenmaal heeft gevaren, blijft daar een leven lang door begeistert, zegt Boom. Maakt niet uit hoe lang geleden het was of hoe kort het duurde. „Ik ken een man die zestig jaar geleden drie weken op zee is geweest. Daar heeft hij het nu nog steeds over.”

Volgens Boom is het de vrijheid die varen zo aantrekkelijk maakt. „Al heb je op een boot niet echt vrijheid. Je leidt een heel gedisciplineerd leven, je bent de hele dag aan het werk. Op zee zijn geen vrije dagen.”

Boom komt uit een familie van scheepsbouwers en zeevarenden. Thuis werd 'altijd over bootjes gepraat'. Als jongen ging hij elke week schepen kijken in de Zaanse Houthaven en altijd maakte hij tekeningen met schepen, varen en de zee als onderwerp. Zijn eerste vaart maakte hij op zijn zestiende, als lichtmatroos op een coaster tijdens de zomervakantie. Na zijn opleiding werd hij machinist bij de KNSM en in 1971 ging hij aan de wal werken, bij Crok & Laan in Wormerveer. „Ik had een jong gezin en overal waren fusies. De vloeten krompen. Ik was net op tijd weg.”

Schilderende huismus

Die tijd op zee is heel bepalend geweest voor zijn leven en is dat nog steeds. Vandaar de titel van zijn zevende boek: 'Tijd op zee'. Hij brengt nog steeds veel tijd door met zeevaart. In de loop der jaren heeft hij honderden maritieme schilderijen gemaakt, soms wel dertig per jaar. Normaliter combineert hij elke boekpresentatie met een grote tentoonstelling. De meest recente, in IJmuiden, verliep door coronasluitingen met horten en stoten. Al kwamen er evengoed nog tweeduizend bezoekers op af, zegt Boom. „Ik sta bekend als een huismus, maar door corona was ik nog vaker thuis en heb ik nóg meer geschilderd. Eind vorig jaar zag ik dat ik wel héél véél nieuwe schilderijen had gemaakt en ontstond het idee om weer een boek te maken.” Het boek bevat meer dan honderd nieuwe en niet eerder gepubliceerde schilderijen en tekeningen.

Booms 'Impressie van een 17de-eeuwse scheepswerf aan de Hogendijk in Zaandam'.

De traditionele tentoonstelling zit er dit keer niet in. „Er is geen expositieruimte meer te vinden in de buurt. Alle musea hebben door corona een achterstand van ongeveer anderhalf jaar. Ik wil mijn tentoonstellingen altijd in de omgeving houden, zodat ik er vaak naar toe kan om met bezoekers te praten en uitleg te geven. Ik heb een vaste 'fanclub', vooral ouderen die zelf gevaren hebben of geïnteresseerd zijn in maritieme kunst.”

Maritiem weekend

Het Zaanse Museum bedacht een alternatief: een maritiem weekend waarin Boom een boekpresentatie met kleine tentoonstelling mag houden. Hij zal één wand volhangen met schilderijen met voornamelijk Zaanse onderwerpen. Zoals de vroegere Houthaven (nu woonwijk het Eiland) en een impressie van een 17de-eeuwse scheepswerf, geïnspireerd op de scheepshellingen die eind jaren negentig bij de bouw van het Zaantheater werden ontdekt. De Voorzaan was in de zeventiende en achttiende eeuw het kloppende hart van de scheepsbouwindustrie, het was de kurk waar de Zaanse economie op dreef. Van die geschiedenis is nauwelijks meer iets terug te vinden in de Zaanstreek. Onbegrijpelijk, vindt Boom. „De Zaanstreek speelde een grote rol in de scheepsbouw. Zaanstad hoort een maritiem museum te hebben.”

Het museum ziet de boekpresentatie van Boom als een mooie gelegenheid om de maritieme geschiedenis te belichten, zegt educatiemedewerker Imre Besanger. „We wilden allang iets doen met de enorme band die de Zaanstreek met de zee en scheepvaart heeft. Tijdens het maritieme weekeinde is er een lezing over dit onderwerp, lanceren we een audiotour voor kinderen over de beroemde piraat Claes Compaen uit Oostzaan en geven we maritieme rondleidingen in het museum. Uiteindelijk willen we ook permanent meer aandacht aan de maritieme geschiedenis besteden, bijvoorbeeld door de teksten in de zalen aan te passen.”

Cover van 'Tijd op zee'.

Maritiem weekend

Zaterdag 5 en zondag 6 november: maritiem weekend in het Zaanse Museum. Met maritieme rondleidingen (gratis, start elk uur), audiotour voor de jeugd en mini-tentoonstelling van Booms schilderijen. Open van 10 tot 17 uur. 'Tijd op zee' (oplage: 250 stuks) kost 29,50 euro, o.a. via www.fredboom.nl

Door: José Pietens

Dinsdag 1 november 2022